

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Capvt III. Innocent. III. Siffredo (a) Augusten. Præposito.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

9.
Dissolvitur
dubitandi
ratio.

Nec obstat dubitandi ratio supra expensa; nam licet potestas ferendi censuram interdicti spectet ad jurisdictionem contentiosam, tamen cum ex ejus usu, seu potius abusu scandalum in populo frequenter oriretur, recte potuit Ecclesia statueri, ut nec Capitulum in casibus, in quibus jurisdictionem ordinariam exercet, interdictum in Ecclesia Cathedrali apponere possit absque consensu Episcopi; & similiter Episcopus absque assensu Capituli, *dist. cap. 1. de excep. Pralat.* Et licet jam hodie consuetudine huic juris dispositioni derogatum esse dicat Gibalinus ubi supra, adhuc tamen in aliquibus Ecclesiis observatum video, ut irrequisito Capitulo Ecclesie Cathedralis, nec Episcopus, vel alius iudex ordinarius interdicti sententiam, vel cessationis à divinis apponere possit. Nec obstat difficultatis augmentum deductum ex variis juris locis, ubi refertur, tam Episcopum, quam Capitulum interdicti sententiam protulisse: nam supponendum est, in eisdem casibus alterius etiam consensum, videlicet Episcopi, vel Capituli præcessisse.

10.
Exponitur
cap. cum in
ter 5. de con-
suet. cum
aliis.

Adhuc supra traditæ assertioni opponi potest textus in cap. cum inter 5. de consuet. in illis verbis: *Super eo, quod dicti Canonici generale interdictum ab Episcopo vestro, vel à vobis, id est, (à Decano & Capitulo) in civitate Cenomaniensi positum non servabatur.* Ex quibus verbis duplex nascitur difficultas. Prima ex eo, quod nulla mentio fit consensu Capituli in primo casu interdicti ab Episcopo promulgati; & tamen interdi-

ctum, ut valide & iuste appositum, jubetur à Pontifice observari. Igitur quia consensus Capituli necessarius non est. Secunda nascitur ex eo, quod ibi supponitur, Capitulum per se posse interdicti sententiam promulgare, cum regulariter verum sit, Capitulum ratione propria jurisdictionis non posse censuras proferre. Primæ difficultati facile responderetur supponendo, in dicto cap. cum inter, utroque in casu ritè interdictum appositum fuisse, id est, cum consensu Episcopi, vel Capituli, juxta calus diversitatem. Secunda difficultati respondet Suarez de censur. *diff. 36. sect. 1. à num. 5.* asserendo regulariter Capitulum jure ordinario non habere potestatem ferendi censuram interdicti, vel similes: ex consuetudine verò, vel privilegio nonnunquam competere Capitulo similem facultatem, *disto cap. si Canonici, cap. quamvis, de offic. ordin. lib. 6.* ut de Capitulo Cenomaniensi in eo textu docetur, & de Capitulo Carnotensi traditur in cap. ex parte, et 1. de v. f. junctis traditis pro ejus illustratione à Chopino *lib. 1. sac. polit. 2. num. 4.* & de Capitulo Altiisiod. supponitur in cap. dilecti 55. de appellat. ubi notavi. Cum ergo in dicto cap. 5. & aliis juris locis referatur, Capitulum vivente Episcopo interdicti sententiam apposuisse, supponendum est, hanc facultatem proferendi censuras, privilegio, aut consuetudine acquisivisse, quia aliàs Capitulum tantum Sede vacante potest ex jurisdictione ordinaria interdictum, vel similes censuras apponere.

CAPVT III.

Innocent. III. Siffredo (a) Augusten. Prapposito.

EX ore sedentis in throno procedebat gladius bis acutus: hic est gladius (b) Salomonis, qui secat utrinque, reddens unicuique quod suum est. Nos ergo, qui (licet immeriti) locum veri Salomonis divina dignatione tenemus, gladium istum tunc prudenter exerimus, cum quaestiones in auditorio nostro legitime ventilatas mediante justitia diffinimus. Ad hoc enim emergentium quaestionum perplexitas, & difficiles nodi causarum ad Sedem Apostolicam referuntur, ut cum earum merita fuerint assertionem partium patefacta, procedat ab Ap. Sede sententia deducens in certitudinem dubia, & obscura producens in lucem: ut litigantium dissensione sopita, suum justitia tueatur, & sequatur auctorem. Inde siquidem fuit, quod accedentibus ad praesentiam nostram te, ac dilecto filio nostro B. Augusten. Canonico, pro quaestione, quæ inter vos super Prappositura Augusten. Ecclesie vertebatur, nos venerab. fratrem nostrum Octav. Hostiens. Episcopum, & dilectum filium Grat. Sanctorum Cosmæ & Damiani Diacon. Card. vobis concessimus auditores: in quorum praesentia fuit ex praedicti B. parte propositum, quod cum dilectus filius (c) E. de Augusten. Prapposito fuisset in Episcopum [d] Brixien. electus, rogavit Capitulum Augusten. ne aliquem sibi prius eligerent in Prappositum, quam ejus esset electio (e) confirmata. Cumque ipsi ejus precibus annuissent, & idem electus electionis confirmatione per suum Metropolitanum obtenta, veniens Tybur. fuisset de regalibus investitus, B. miles pater ipsius B. ad Apostolicam Sedem accedens, à bonæ memoriæ Coelestino Papa prædecessore nostro ad dilectos filios Decanum, & Capitulum August. litteras obtinuit destinari, ut dictum B. filium ejus infra spatium mensis unius, sublato appellationis obstaculo eligerent, & assumerent in Prappositum Augusten. in signum investituræ (f) annulo ei aureo destinato: venerabilibus fratribus nostris N. (g) Frisingen. & (h) Eisternen, Episcopis, & dilecto filio N. majori (i) Spiren. Prapposito mandata Apostolici executoribus constitutis. Decanus autem, & Capitulum memorati, annuissent, quod dictus electus fuisset in Episcopum confirmatus, licet dictas litteras

litteras suscepissent, in contemptum tamen earum assignato prius termino, infra quem ipsi deberent super mandato Ap. respondere, H. tunc Augusten. Decanum in Præpositum elegere. Sed ne ejus confirmaretur electio, idem B. ad Ap. Sedis audientiam appellavit; & licet super hoc postmodum à Sede Ap. prædicto H. litteræ variæ, ac multiplices emanaverint, in quibus ei videbatur imponi silentium; id tamen tenere non debuit, quoniam absens, & irrequisitus non potuit (k) condemnari; & ipse nihilominus postmodum dicto H. super Præpositura ipsa, quod per testes probavit, quantum potuit contradixit; litteras etiam Ap. impetravit, per quas nullis litteris obstantibus, in possessionem Præposituræ mandabatur induci. Unde cum eo viam universæ carnis ingresso Decanus, & Capitulum Augusten. vellent in Præpositi electionem procedere, ne id fieret, ad Sedem Apostolicam appellavit; sed ipsi appellationi minimè deferentes, exclusis quibusdam Canonicis, quibusdam etiam non vocatis, se sibi in Præpositum elegerunt: quare tuam electionem non ab omnibus Canonicis concorditer factam, sed post appellationem ad nos interpositam (l) attentatam cassari petebat, & se in Præpositum confirmari: cum à dicto prædecessore nostro de Præpositura, quod per anulum sibi transmissum ab ipso probare volebat, fuisset primitus investitus, Ad hæc ex parte tua sibi Præpositæ, taliter est responsum, quod id, quod de B. factum fuerat antequam prædecessor noster præfati E. electionem ratam haberet, fuisset obventum, quod etiam fuit testibus comprobatum: sed etsi dicto electo in Episcopum confirmato prædictæ litteræ à Sede Apostolica emanassent, nullum tamen jus per hoc ei fuerat acquisitum, cum nec de Præpositura investitus fuisset, nec iudices pro eo fuissent mandatum Ap. executi. Hoc autem ex ipsarum litterarum tenore probasti, in quibus continebatur expressè, quod Decanus, & Capitulum Augusten. ipsum eligerent, & assumerent in Præpositum infra mensem, & quod pro recipienda investitura annulus ei mitteretur. Nam si fuisset per Sedem Apostolicam investitus, locum postmodum electio Capituli, & investitura executorum nullatenus habuissent. Adjecisti etiam quod cum dictus H. ad Sedem postmodum Apostolicam accessisset, & dicto prædecessori nostro electionis suæ modum, & causam contradictionis ejusdem B. exposuisset ad plenum, dictus prædecessor noster, non obstante investitura ipsi B. facta, electionem confirmavit ipsius, asserens se per falsam suggestionem fuisse in eo, quod pro ipso B. scripserat, circumventum; eum quod esset infra sacros ordines constitutus, ei non fuisset expressum; immò potius, quod idoneus esset, hi qui pro eo petebant, ipsi suggerere curavissent. Et licet pro ipso B. dictis Frisingen. & Eisten. Episcopis, & Majori Spiren. Præposito litteræ fuerint præsentatæ, in quibus eis in virtute obedientiæ mandabatur, ut ipsum in possessionem Præposituræ inducerent corporalem, nullis litteris obstantibus antè vel post à Sede Apostolica impetratis; dictus tamen prædecessor noster eas nullatenus de conscientia sua emanasse rescripsit, & ipsas decernens vacuas, & inanes, si quid auctoritate ipsarum factum fuerat, irritavit: mandans eisdem iudicibus, ut eam, qui easdem litteras impetrat, sub fidei custodia detinerent, donec ab ipso reciperent in mandatis, qualiter super hoc procedere debuissent. Fuit præterea prædictis objectum, quod etsi prædictum B. constaret, quod omninò falsum erat, fuisse per Sedem Apostolicam investitum, & investituram ejus minimè revocatam; quia tamen dicto H. reverentiam Præposito debitam, quod probasti per testes, exhibuit, & stipendium (sicut cæteri Canonici) percepit ab eo, renunciaverat juri suo, nec super hoc erat de cætero audiendus. Cæterùm dicto H. naturæ debitum exsolvente, cum Decanus, & Capitulum de consilio venerabilis fratris nostri Episcopi Augusten. primò sex hebdomadarum, ac secundò aliarum sex, & deinde trium dierum spatium electioni de Præposito celebrandæ, ut absentes Canonici ad electionem concurrerent, statuisset, & eis postmodum convenientibus, fuisset de electione tractatum: idem B. non antea contradixit, quàm ab electione tam se, quàm alios in minoribus ordinibus constitutos cognovit excludi. Sanè cum Decanus perscrutaturus omnium voluntates, dilecti filii Walteri Augusten. Canonici super electione ipsa requisisset assensum, ipse quod eis præsentibus, qui erant infra sacros ordines constituti, suam non exprimeret intentionem, respondit: cum ipsi secundum statuta canonica nec eligi possent, nec juxta Ecclesiæ consuetudinem in electione vocem aliquam obtinere: unde cum Capitulum communiter statuisset, eos ad electionem nullatenus admittendos, dictus B. eidem Decano, Ulrico Archidiacono, & Erman. Canonico

nico convitia inferens, ad Sedem Apostolicam appellavit, ipsis, ut ad nos accederent, per appellationem iudicans. Et licet ipse cum quibusdam Canonicis suis de Capitulo recessisset, decem tamen alii numero plures, & dignitate majores, cum decem & novem tantum, qui jus in electione habebant, ad hoc convenissent, attendentes quod ejus non intererat appellare, cui nihil juris fuerat in Præpositura acquisitum, et undecimum, salva Sedis Ap. gratia, ne videlicet in contemptum Apostolicum aliquid committere viderentur, in Præposito elegerunt. Cùm igitur ex prædictis constaret, eum nec investitum fuisse per Sedem Apostolicam, nec à Capitulo, vel iudicibus delegatis electum fuisse in Præpositum, vel assumptum, & si id etiam constitisset, & sufficienter esset ex parte tua probatum, investituram illam, si qua fuerat, fuisse per dictum prædecessorem nostrum postmodum revocatam, & si hæc etiam probata non essent sufficienter, esset per testes ostensum eum dicto H. reverentiam impendisse, nec esset contrarium, quod fuerat ex adverso probatum, cum prædicto H. semper contradixisset, cum verbis contradicere potuisset, & operibus consentire; præsertim cum eîs testes generaliter dixerint, quod dictus B. semper contradixit, generalitas tamen illa debeat ad competentes horas restringi, ne convincantur falsum dixisse, si generalis intelligatur quod dixerant; & ex his omnibus sequeretur, quod sua non intererat propter hoc ad Sedem Apostolicam appellare: concludebas, quod nihil eorum, quæ facta fuerant obesset, quominus tua deberet electio confirmari. Cùm ergo dicti Cardd. hæc & alia quæcunque fuerant hinc inde proposita, nobis & fratribus nostris fideliter retulissent, attestacionibus, allegacionibus, & rationibus utriusque partis plenius auditis, & cognitis; quia legitime constitit quod præfatus B. de Præpositura ipsa non fuit aliquatenus investitus, et si mandatum fuerit, ut de ea investiretur, de qua etiam investitus fuisset, investitura ejus per prædecessorem nostrum semel, & secundo certâ fuit, ratione cassata: quæ si nec etiam cassata fuisset, per hoc quod prædicto H. reverentiam exhibuit, quæ debetur Præposito, juri suo renunciâsse videtur. Nos attendentes sibi non poruisse de jure competere, ut per appellationem ob id interpositam, communem ordinationem Ecclesiæ impediret: intelligentes etiam te à majori parte, tam dignitate, quam numero eorum, quos jus eligendi constabat habere, electum fuisse canonicè in Præpositum, de communi fratrum consilio electionem tuam auctoritate Apostolica confirmamus, præfato B. super ipsa Præpositura silentium imponentes, Nulli ergo, &c. Datum Romæ apud sanctum Petrum, &c. ut supra.

NOTÆ.

- (a) *Augusten.* Ita etiam legitur in tertia collectione, sub hoc tit. cap. unie. & in ipsis epistolis correctis à Cardinale Sileo fol. 129. ex quo codice ita textum restituo: sed cum plures sint civitates Episcopales hujus nominis in diversis provinciis, ut Augusta Rauracorum, in Buzuntina; Augusta Sueffionum, in Rhemensis; Augusta Taurinorum, in Alpibus Cottis; Augusta Trevirorum in provincia Trevirensis; Augusta Vindelicorum, in Rethia secunda; & tantum in præfata legatur *Augustensi*, anceps redditur epigraphè, de qua Ecclesiâ accipienda sit: & licet in hac diffusa epistola non exprimat, tamen ex aliis Ecclesiis, quarum mentio in ea fit, & quarum Præfatis præfatis hinc cognitio delegata fuit, deducitur, in præfata agi de urbe Augusta Trevirorum in provincia Trevirensi Germaniæ, ubi extat hæc civitas, quæ Galliæ Metropolis appellatur à Theodoro *lib. 2. hist. Eccles. cap. 15.*
- (b) *Gladii Salomonis.* Hujus facti historiam retuli in cap. 2. de præsumpt.
- (c) *E.* Everardus videlicet à Tructissen, qui

deinde fuit in Archiepiscopum Salisburgensem electus.

(d) *Brixienf.* De qua Ecclesiâ egi in cap. 5. de procurat.

(e) *Electio confirmata.* Sed frustra id petebat, cum beneficia non vacent per adeptionem Episcopatus, nisi electio confirmata fuerit, ut probavi in cap. cum in cunctis, §. de elect.

(f) *Annulo.* De investitura quæ fit per annulum, egimus in capite præfate, de concess. præbend.

(g) *Frisingen.* Alberto videlicet, 24. Præfati Ecclesiæ Frisingen, ut refert Bucelinus tom. 1. German. sacr. fol. 47. in serie Præfati Frisingen.

(h) *Esseten.* Herdovico videlicet, Comiti à Sulzbachi, Præfati 27. Ecclesiæ Esseten, ut refert Bucelinus tom. 1. Germania sacræ, folio 15. in serie Præfatum Esseten.

(i) *Spirensis.* Spirensis etiam Ecclesiâ est in Germania, quorum Præfatum senem refert Bucelinus tom. 1. German. fol. 8.

(k) *Condemnari.* Iuxta tradita in cap. 1. de causa possess.

(l) *Assentariam.* Iuxta adducta in cap. 1. de appel.